

Ustav

Srijeda, 22 Novembar 2006

USTAV

SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

Travnik, decembra 2005.

Polazeæi od Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, izra¼enih samoopredjeljenja bošnjaèkog i hrvatskog naroda, kao i ostalih graðana Bosne i Hercegovine, principa organizovanja i ustavnog ureðenja Federacije Bosne i Hercegovine i njezinih federalnih jedinica, suverenosti i teritorijalne cjelovitosti BiH, kao i uvjerenja da demokratske institucije, temeljene na poštivanju ljudskih prava i sloboda, najbolje osiguravaju ostvarenja demokratskih odnosa i principa, punu nacionalnu ravnopravnost i razvitak slobodnog tr¼išta, Skupština Srednjobosanskog kantona, na osnovu èlana V. 4. i 6. Ustava Federacije BiH, na sjednici odr¼anoj 28. 03. 1996. godine, donosi

U S T A V

SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

I. USPOSTAVLJANJE KANTONA

Èlan 1.

Bošnjaci i Hrvati, kao konstitutivni narodi, zajedno sa ostalima, i graðani Srednjobosanskog kantona ostvaruju svoja suverena prava u Federaciji Bosne i Hercegovine i Srednjobosanskom kantonu, u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Èlan 2.

Srednjobosanski kanton (u daljnjem tekstu: Kanton) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine. Granice Kantona utvrðene su Zakonom o federalnim jedinicama ("Slu¼bene novine F BiH", broj 9/96).

Èlan 3.

Ovaj ustav mora biti u skladu sa Ustavom Federacije i njime se osiguravaju institucije kantonalne vlasti i zaštita prava i sloboda utvrðenih Ustavom Federacije.

1 Objavljen u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 1/97

Èlan 4.

Sastav svih organa u Kantonu i opæinama mora odra¼avati nacionalnu strukturu stanovništva Kantona, odnosno opæine, a na temelju opæih i slobodnih izbora i na temelju izbornih rezultata.

Èlan 5.

Slu¼beno ime Kantona je: Srednjobosanski kanton.

Èlan 6.

Sjedište Kantona je u Travniku.

Član 7.

Kanton ima grb, zastavu, pečat, kao i druge simbole o kojima odlučuje Skupština Kantona. Simboli Kantona upotrebljavat će se uz simbole Bosne i Hercegovine i

Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa zakonom. Za prihvatanje simbola potrebna je većina glasova u Skupštini Kantona, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika.

Član 8.

Službeni jezici Kantona su bosanski i hrvatski. Službeno pismo je latinica. Ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave.

II. LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE

Član 9.

U izvršenju poslova iz svojih nadležnosti Kanton:

a) preuzima sve potrebne mjere zaštitite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u člankovima II. A. 1. do 7. i predviđenih instrumentima u Aneksu Ustava Federacije, i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom b) izvršava poslove iz svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u svakoj općini

Član 10.

Kanton posebno poduzima mjere da se omogući pravo slobodnog povratka svim izbjeglim, prognanim i raseljenim osobama sa područja Kantona u mjesta i domove iz kojih su izbjegli, prognani ili raseljeni, stvara uvjete za prihvatanje i smještaj izbjeglica, prognanika i raseljenih osoba sa prebivalištem na području Kantona ukoliko nisu u mogućnosti da se vrate u svoje domove, te preuzima i druge mjere da im se omoguće uvjeti za život i rad.

Član 11.

Sve osobe imaju pravo, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, da im se vrati sva imovina oduzeta u toku etničkog progona, kao i nadoknadu za svu imovinu koja im ne može biti vraćena. Sve izjave i obaveze date pod prisilom, a posebno one koje se tiču odricanja prava na zemlju i drugu imovinu, smatraju se ništavnim.

Član 12.

Kanton, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, preuzima mjere na ostvarivanju prava i zaštite invalida i boraca domovinskog rata i članova

porodica poginulih boraca.

Član 13.

Sudovi i organi uprave i druga tijela kantonalne vlasti primjenjuju i poštuju prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu Ustava

Federacije.

Član 14.

Svi organi Kantona će, u okviru saradnje koju ostvaruju organi Federacije, ostvarivati saradnju sa međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava osnovanim za Bosnu i Hercegovinu, kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

III. SARADNJA SA OMBUDSMANIMA

Član 15.

Ljudska prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije i ovim ustavom æe štiti ombudsmeni. Organi Kantona i opæina æe stvarati uvjete za rad ombudsmana i

njihovih zamjenika.

Član 16.

Organi Kantona i opæina æe ombudsmanima, na njihov zahtjev, omoguæiti ispitivanje djelatnosti bilo koje institucije Kantona ili opæine, kao i bilo koje druge institucije ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, ukljuèujuæi provođenje etnièkog progona ili odr¼avanja njegovih posljedica, omoguæiti istra¼ivanja svih slu¼benih dokumenata ukljuèujuæi tajna, kao i sudske i upravne spise i omoguæiti saradnju od svake osobe ukljuèujuæi bilo kog slu¼benika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa. Kanton æe ombudsmanima u izv¼avanju njihovih funkcija omoguæiti prisustvovanje sudskim i upravnim postupcima kao i sastancima drugih organa, te pristup i kontrolu svih mjesta gdje su osobe lišene slobode zatvorene ili gdje rade. Organi Kantona i opæina su obavezni razmotriti izvještaje ombudsmana i odgovoriti u roku koji oni odrede.

IV. NADLE@NOST KANTONALNE VLASTI

Član 17.

Kanton ima sve nadle¼nosti koje nisu Ustavom Federacije izrièito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu, Ustavom Federacije, utvrđene kao zajednièke nadle¼nosti Federacije i Kantona.

Član 18.

Kanton je nadle¼an, ako ovim ustavom nije drugaèije određeno, za:

- a) uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje æe imati jedinstvene federalne uniforme sa kantonalnim oznakama
- b) utvrđivanje obrazovne politike, ukljuèujuæi donošenje propisa o obrazovanju i osiguravanju obrazovanja
- c) utvrđivanje i provođenje kulturne politike
- d) utvrđivanje stambene politike, ukljuèujuæi donošenje propisa koji se tièu uređivanja i izgradnje stambenih objekata
- e) utvrđivanje politike koja se tièe regulisanja i osiguranja javnih slu¼bi
- f) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, ukljuèujuæi zoniranje
- g) donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti
- h) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranja njihove dostupnosti
- i) utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, ukljuèujuæi donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnje
- j) provođenje socijalne politike i uspostava slu¼bi socijalne zaštite
- k) stvaranje i primjenu politike kantonalnog turizma, i razvoj turistièkih resursa
- l) finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zadu¼ivanjem ili drugim sredstvima
- m) donošenje propisa o lokalnoj samoupravi

Član 19.

U skladu sa Ustavom Federacije, Federacija i Kanton nadležni su za:

- a) jamčenje i provođenje ljudskih prava
- b) zdravstvo
- c) politiku zaštitu životne sredine
- d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu
- e) socijalnu politiku
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu
- g) imigraciju i azil
- h) turizam
- i) korištenje prirodnih bogatstava

Član 20.

U skladu sa potrebama, nadležnosti iz člana 19. ovog ustava mogu biti ostvarivane zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti federalne vlasti i Kanton dogovaraju se na trajnoj osnovi. Kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije i odlukama Skupštine Federacije, federalna vlast postupa uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, specifičnost Kantona i potrebu za fleksibilnošću u provođenju, te prema potrebi utvrđuje politiku i donosi zakone koji se tiču svake od nadležnosti iz člana 19. ovog ustava.

Član 21.

Kanton može, u skladu sa zakonom Kantona, delegirati na federalnu vlast svoje određene nadležnosti. Zakon iz prethodnog stava donosi se dvotrećinskom većinom glasova, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika.

Član 22.

Prilikom donošenja propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu Kanton je dužan na odgovarajući način konsultovati općinske vlasti. Kantonalne vlasti će osigurati izvore finansiranja općinama za prenesene im nadležnosti. Kantonalna vlast vrši upravni nadzor nad radom općinske vlasti u vršenju nadležnosti prenesenih na općine.

Član 23.

Na zahtjev općine, Kanton će na općinu delegirati svoje nadležnosti vezane za:

- obrazovanje
- kulturu
- turizam
- lokalno poslovanje
- dobrotvorne aktivnosti i
- radioteleviziju

Kanton je dužan to učiniti prema općinama čije većinsko stanovništvo, po nacionalnoj strukturi, nije stanovništvo koje čini nacionalnu većinu Kantona kao cjeline.

V. STRUKTURA KANTONALNE VLASTI

A. ZAKONODAVNA VLAST KANTONA SKUPŠTINA KANTONA

1. Opæe odredbe

Èlan 24.

Zakonodavno tijelo Kantona je Skupština, koja se sastoji od jednog doma.

Èlan 25.

Skupština Kantona sastoji se od 55. poslanika.

Èlan 26.

Nacionalna struktura poslanika u Skupštini Kantona odra¼ava nacionalnu strukturu stanovništva u Kantonu.

Èlan 27.

Poslanici u Skupštini Kantona imaju dvogodišnji mandat.

Èlan 28.

Poslanike u Skupštini Kantona biraju biraèi na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem na cijeloj teritoriji Kantona, u skladu s Ustavom i zakonom.

Svaki biraè ima pravo glasati za bilo koju od registrovanih stranki.

Èlan 29.

Prije svakih izbora, svaka registrovana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Poslanici u Skupštini Kantona bit æe birani sa vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova. Zamjene za poslanike vræe se od osoba koje slijede na ostatku liste.

Èlan 30.

Svaki biraè mo¼e biti biran za poslanika u Skupštini Kantona. Nespojive su funkcije poslanika u Skupštini Kantona sa funkcijom predsjednika Kantona, zamjenika predsjednika Kantona, i predsjednika, zamjenika predsjednika i èlanova Vlade, te sudija Suda Kantona.

Èlan 31.

Skupština Kantona prvi put bit æe sazvana najkasnije 10 dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Èlan 32.

Skupština Kantona bira predsjedavajuæeg i zamjenika predsjedavajuæeg, koji ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda, između poslanika u Skupštini.

Èlan 33.

Skupština Kantona zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviðenim njenim poslovnikom, i objavljuje izvještaje o zasjedanjima i

odlukama.

Èlan 34.

Kantonalni propisi stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenim novinama Kantona. Kantonalni propisi mogu se objavljivati u "Službenim novinama Federacije".

Èlan 35.

Poslanicima u Skupštini Kantona isplaćivat će se dnevnice i troškovi u skladu sa zakonom Kantona.

Èlan 36.

Krivni postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv poslanika u Skupštini Kantona, niti poslanik može biti zadržan u pritvoru ili kažnjen na bilo koji drugi način zbog izraženog mišljenja i datog glasa u Skupštini Kantona.

2. Odlučivanje u Skupštini Kantona

Èlan 37.

Odluke u Skupštini Kantona donose se natpolovičnom većinom ukupnog broja poslanika, ukoliko nije drugačije utvrđeno ovim ustavom ili Poslovníkom Skupštine.

Èlan 38.

Odluke koje se tiču vitalnih interesa bilo kog od konstitutivnih naroda u Kantonu zahtijevaju saglasnost većine poslanika u Skupštini, uključujući većinu bosnijskih i većinu hrvatskih poslanika. Primjena ove odredbe može se zahtijevati većinom glasova bosnijskih ili hrvatskih poslanika. Ukoliko je većina preostalih poslanika protiv primjene ove odredbe, osnovat će se zajednička komisija bosnijskih i hrvatskih poslanika radi razrješenja tog pitanja. Ukoliko komisija nije u mogućnosti da to pitanje razriješi u roku od sedam dana od pozivanja na ovu odredbu, pitanje će po hitnom postupku riješiti Sud Kantona, ukoliko je to pitanje u isključivoj nadležnosti Kantona. Ukoliko to pitanje nije u isključivoj nadležnosti Kantona, odluku donosi Sud Kantona uz mogućnost žalbe Ustavnom sudu Federacije.

Èlan 39.

Kada predsjednik Kantona, uz saglasnost sa zamjenikom predsjednika Kantona, utvrdi da Skupština nije u mogućnosti da donese propise po postupku iz člana 38. ovog ustava, utvrđuje, uz saglasnost sa zamjenikom predsjednika Kantona, prijedlog tog propisa i upućuje ga Vladi Kantona da ga donese. Ovaj propis važi najduže 30 dana. Ukoliko Skupština Kantona u ovom roku ne usvoji ovaj propis, predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika predsjednika, može raspustiti

Skupštinu, s tim da se Skupština ne može raspustiti u periodu od šest mjeseci od prvog sazivanja.

Èlan 40.

Predsjednik Kantona, uz saglasnosti zamjenika predsjednika, raspušta Skupštinu ako ona ne uspije donijeti budžet Kantona prije početka budžetske godine.

3. Nadležnost Skupštine Kantona

Èlan 41.

Skupština Kantona dvotrećinskom većinom:

- a) priprema i usvaja ustav Kantona, ustavni zakon i amandmane
 - b) bira i smjenjuje predsjednika Kantona i zamjenika predsjednika Kantona
 - c) potvrđuje imenovanje Vlade Kantona
 - d) bira sudije Suda Kantona
 - e) utvrđuje nadležnost kantonalnih i općinskih sudova
 - f) donosi zakon i ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti
 - g) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje
 - h) odobrava zaključivanje međunarodnih sporazuma sa državama i međunarodnim organizacijama, uz saglasnost Skupštine Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije
 - i) razmatra izvještaje ombudsmana
 - j) provodi istrage i u tu svrhu može zahtijevati svjedočenje, dokaze i dokumente, ne ulazeći u nadležnost sudske vlasti
 - k) donosi poslovnik Skupštine
 - l) vrši druge nadležnosti koje su joj povjerene
- B. IZVRŠNA VLAST KANTONA**

1. Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona

Član 42.

Kanton ima predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona.

Član 43.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona biraju se većinom glasova u Skupštini Kantona između kandidata koje predlažu poslanici. U izboru predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona, Klub bošnjačkih poslanika i Klub hrvatskih poslanika odvojeno kandidiraju po jednu osobu. Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona zahtjeva prihvatanje oba kandidata zajednički, većinom glasova bošnjačkih poslanika i većinom glasova hrvatskih poslanika. Ukoliko zajednička kandidatura ne dobije potrebnu većinu, klubovi će ponovo razmotriti kandidaturu za predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona.

Član 44.

Izabrane osobe će naizmjenično, po jednu godinu, biti predsjednik Kantona, a zatim zamjenik predsjednika Kantona u periodu od dvije godine. Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona ne mogu vršiti tu funkciju više od dva uzastopna dvogodišnja mandata.

Član 45.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona mogu biti smijenjeni dvotrećinskom većinom glasova Skupštine Kantona, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika u Skupštini Kantona.

Član 46.

Ukoliko predsjednik ili zamjenik predsjednika Kantona umre, bude smijenjen ili, prema mišljenju Vlade Kantona usvojenom konsenzusom, trajno nije u mogućnosti izvršavati svoje ustavne dužnosti koje proizlaze iz njegovog

položaja, postupak predviđen u paragrafu 3a. Amandmana I. na Ustav Federacije provest će u roku od 30 dana klub poslanika koji je kandidirao osobu koja se zamjenjuje, da bi se popunilo upražnjeno mjesto do kraja započetog mandata.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona obavljat će obje funkcije tokom perioda predviđenog u prethodnom stavu ako, prema mišljenju Vlade Kantona usvojenom konsenzusom, ovaj drugi određeno vrijeme nije u mogućnosti izvršavati svoje dužnosti. Ukoliko oba mjesta ostanu upražnjena, predsjedavajući Skupštine obavljat će obje funkcije za potrebni period.

Član 47.

Predsjednik Kantona nadležan je za:

- a) predstavljanje i zastupanje Kantona
- b) imenovanje Vlade Kantona
- c) predlaganje sudija Suda Kantona
- d) donošenje ukaza o proglašenju zakona Skupštine nakon njihovog donošenja
- e) potpisivanje i ratificiranje međunarodnih sporazuma u ime Kantona, uz saglasnost Skupštine Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije
- f) davanje pomilovanja za djela utvrđena kantonalnim zakonom, osim za ratne zločine protiv čovječnosti i genocida
- g) podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije, u skladu sa članom

IV. C. 10 (2) b) Ustava Federacije h) razmatranje izvještaja ombudsmana i omogućavanje uvjeta za njihov rad

Član 48.

Zamjenik predsjednik Kantona nadležan je za:

- a) zamjenjivanje predsjednika Kantona u slučajevima navedenim u članu 46. ovog ustava
- b) saraduje sa predsjednikom Kantona u onim situacijama u kojim je potrebno da predsjednik Kantona zatraži njegovu saglasnost
- c) izvršavanje onih dužnosti povjerenih od predsjednika Kantona ili Skupštine Kantona

2. Vlada Kantona

Član 49.

Vladu Kantona čine predsjednik Vlade, zamjenik predsjednika Vlade i ministri. Predsjednik Vlade ne može biti iz istog konstitutivnog naroda kao

predsjednik Kantona. Predsjednik Vlade i zamjenik predsjednika Vlade ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Član 50.

Vladu Kantona imenuje predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika predsjednika Kantona, nakon konsultacija sa predsjednikom Vlade ili sa kandidatom za tu dužnost, a potvrđuje je Skupština Kantona dvotrećinskom većinom. Svako upražnjeno mjesto popunjava se istim postupkom.

Član 51.

Vlada Kantona se može smijeniti bilo odlukom predsjednika Kantona, uz saglasnost zamjenika predsjednika ili

izglasavanjem nepovjerenja Vladi dvotrećinskom većinom glasova u Skupštini Kantona. Predsjednik Kantona, uz saglasnost sa zamjenikom predsjednika Kantona, smjenjuje ministre i zamjenike ministara na prijedlog predsjednika Vlade, uz potvrđivanje Skupštine dvotrećinskom većinom.

Član 52.

Organizacija Vlade Kantona uređuje se u skladu sa ovim ustavom i zakonom Kantona. Vladu čini jednak broj članova iz reda bošnjačkog i hrvatskog naroda,

kao i određeni broj članova koji čine ostali. Svaki ministar ima zamjenika koji nije iz reda istog konstitutivnog naroda u odnosu na ministra.

Član 53.

Vlada Kantona nadležna je za:

- a) provođenje kantonalne politike i predlaganje i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa
- b) izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene Kantonu od federalne vlasti
- c) pripremu prijedloga budžeta
- d) osiguranje saradnje Vlade Kantona i ombudsmana
- e) nadzor nad istragom i krivičnim gonjenjem u vezi sa kršenjem kantonalnih zakona, kao i nad kantonalnom policijom
- f) osiguranje da nacionalna struktura policije odražava nacionalnu strukturu stanovništva Kantona, s tim da nacionalna struktura policije svake općine mora odražavati nacionalnu strukturu stanovništva te općine
- g) vršenje drugih nadležnosti utvrđenih ovim ustavom

Član 54.

Predsjednik Vlade odgovoran je za:

- a) provođenje politike i izvršavanje kantonalnih propisa, uključujući osiguranje izvršavanja odluka kantonalnih sudova
- b) predlaganje i davanje preporuka iz oblasti kantonalnog zakonodavstva
- c) pripremanje budžetskih prijedloga Skupštini Kantona
- d) za druga pitanja utvrđena ovim ustavom i zakonom Kantona

Član 55.

Zamjenik predsjednika Vlade odgovoran je za:

- a) pomaganje predsjedniku Vlade u provođenju politike i izvršavanju kantonalnih propisa
- b) vršenje dužnosti predsjednika Vlade kada ovaj nije u mogućnosti vršiti svoju dužnost ili kada je mjesto predsjednika Vlade upražnjeno, dok novi predsjednik Vlade ne preuzme dužnost.

Član 56.

Svaki ministar odgovoran je za:

- a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona iz okvira nadležnosti svog ministarstva ili

izvršavanje zadataka koje mu odredi predsjednik Vlade Kantona ili zamjenik predsjednika Vlade

b) predlaganje i davanje preporuka u vezi sa propisima iz okvira nadležnosti svog ministarstva ili prema zadatku koji mu odredi predsjednik Vlade Kantona ili zamjenik predsjednika Vlade

c) rukovođenje, koordiniranje i nadziranje aktivnosti svog ministarstva

d) davanje uputstava, instrukcija, naredbi i donošenje propisa u cilju omogućavanja izvršavanja zakona iz nadležnosti njegovog ministarstva i onih koje mu povjeri predsjednik Vlade Kantona ili zamjenik predsjednika Vlade, u skladu sa ovim ustavom i zakonima Kantona

e) pripremanje, objavljanje i analiziranje budžetskih prijedloga iz nadležnosti svog ministarstva ili vršenje drugih zadataka na zahtjev predsjednika Vlade Kantona ili zamjenika predsjednika Vlade

f) odgovaranje na pitanja poslanika u Skupštini Kantona iz nadležnosti svog ministarstva i izvršavanje svakog drugog zadatka koji mu povjeri predsjednik Vlade Kantona ili zamjenik predsjednika Vlade

g) pomaganje predsjedniku ili zamjeniku predsjednika Vlade Kantona u vođenju politike i izvršavanju zakona Kantona.

Zamjenik ministra nadležan je za:

a) pomaganje ministru u provođenju politike i izvršavanju zakona Kantona

b) pomaganje ministru u provođenju ostalih funkcija utvrđenih u stavu 1. ovog člana

c) zamjenjivanje ministra ukoliko isti nije u mogućnosti obavljati svoju funkciju, ili ako je mjesto ministra upražnjeno dok novi ministar ne preuzme dužnost

3. Imunitet

Član 57.

Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona, predsjednik i zamjenik predsjednika Vlade i ministri ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

C. SUDSKA VLAST KANTONA

Član 58.

Sudsku funkciju u Kantonu vrše Sud Kantona i općinski sudovi.

Član 59.

Sud Kantona je nadležan da:

- odlučuje po žalbama na odluke općinskih sudova
- rješava u prvom stepenu u krivičnim i građanskim stvarima utvrđenim zakonom Kantona
- odlučuje u slučajevima utvrđenim ovim ustavom i
- vrši druge nadležnosti u skladu sa zakonom Kantona

Član 60.

Odluke Suda Kantona donesene po žalbama na odluke općinskih sudova su konačne i obavezujuće, osim ako se radi o pitanjima koja se tiču Ustava Federacije, zakona i drugih propisa Federacije. Presude kao i rješenja Suda Kantona koja se odnose na žalbe podnesene u skladu sa stavom 1. ovog člana posebno su obavezujuće za strane u postupku kao i za sud na čije je odluke žalba izjavljena.

Èlan 61.

Kada rješava po hitnom postupku po odredbama èlana 38. ovog ustava, Sud Kantona je dužan odluku donijeti u roku od sedam dana.

Èlan 62.

Sudska vlast u Kantonu je samostalna i nezavisna, i vrši se na osnovu ustava i zakona Federacije i Kantona.

Èlan 63.

Sudovi u Kantonu osiguravaju jednak položaj svim stranama u sudskim postupcima.

Èlan 64.

Sudski postupci javni su, ukoliko za određene izuzetne situacije zakonom nije drugaèije određeno.

Èlan 65.

Skupština Kantona može, u skladu sa zakonom Federacije, propisati dopunska pravila o organizaciji i upravljanju Sudom Kantona i općinskim sudovima. U skladu sa pravilima iz prethodnog stava svaki sud utvrđuje svoju unutrašnju organizaciju i u vezi sa tim æe donijeti dopunska pravila. Broj sudija se utvrđuje zakonom Kantona, prema potrebama.

Èlan 66.

Sudije Suda Kantona predlaže predsjednik Kantona uz saglasnost sa zamjenikom predsjednika Kantona, iz redova uglednih pravnika, a bira ih Skupština Kantona većinom glasova, s tim da nacionalna struktura Suda u cjelini odražava nacionalnu strukturu stanovništva Kantona.

Èlan 67.

Sudije Suda Kantona bit æe u službi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnesu ostavku ili ne budu smijenjeni konsenzusom sudija Vrhovnog suda Federacije.

Uvjeti službe bit æe određeni posebnim zakonom Kantona. Plaæa i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene tokom njihove službe. Predsjedniku Suda Kantona može se utvrditi dodatna naknada.

Èlan 68.

Sud Kantona bira predsjednika Suda iz reda sudija tog suda u skladu sa zakonom.

VI. OPĆINSKE VLASTI**1. Opæe odredbe****Èlan 69.**

U općini se ostvaruje lokalna samouprava. Lokalna samouprava ostvaruje se vršenjem poslova iz nadležnosti utvrđenih ovim zakonom i zakonom Kantona.

Poslovi lokalne samouprave su:

a) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta u okviru zoniranja utvrđenog zakonom Kantona

- b) donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti
- c) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti
- d) provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite, a naročito službi o brizi o starim, iznemoglim i siromašnim građanima
- e) izgradnju i održavanje lokalne infrastrukture
- f) upravljanje općinskim dobrima i dobrima koja služe za zadovoljavanje javnih potreba (parkovi, igrališta i sl.)
- g) higijenu i lokalno javno zdravlje
- h) pogrebnu službu

Član 70.

Općina ima statut.

Statut općine i drugi propisi općine moraju biti u skladu sa Ustavom Federacije, ovim ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

Član 71.

Općine su nadležne za vršenje poslova lokalne samouprave u skladu sa Ustavom i zakonom.

U vršenju svoje nadležnosti općine:

- a) poduzimaju sve potrebne mjere u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda utvrđenih u Ustavu i u instrumentima navedenim u Aneksu Ustava

Federacije

- b) vode računa o nacionalnoj strukturi stanovništva općine

2. Općinsko vijeće

Član 72.

Svaka općina ima općinsko vijeće.

Član 73.

Općinsko vijeće ima od 15 do 31 vijećnika. Broj vijećnika utvrdit će se statutom općine.

Član 74.

Mandat članova općinskog vijeća je dvije godine.

Član 75.

Općinske vijećnike biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju registrovanu stranku i biti biran za vijećnika. Svaka politička stranka će dobiti broj vijećničkih mjesta srazmjerno procentu osvojenih od ukupnog broja glasova.

Član 76.

Opæinsko vijeæe:

- a) priprema i dvotreæinskom veæinom glasova usvaja statut opæine
- b) bira i smjenjuje opæinskog naèelnika
- c) usvaja opæinski bud¾et i donosi propise o oporezivanju, i na druge naèine osigurava potrebno finansiranje koje nije osigurala kantonalna ili federalna vlast
- d) donosi poslovnik o svom radu
- e) donosi druge propise u izvršavanju opæinskih nadle¾nosti

Èlan 77.

Opæinsko vijeæe zasjeda javno, osim u izuzetnim sluèajevima predviðenim njegovim poslovnikom, i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

Èlan 78.

Opæinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni u slu¾benim novinama opæine.

Èlan 79.

Statutom opæine se utvrðuje postupak i izbor predsjedavajuæeg opæinskog vijeæa.

3. Opæinski naèelnik

Èlan 80.

Svaka opæina ima opæinskog naèelnika.

Èlan 81.

Opæinskog naèelnika bira opæinsko vijeæe izmeðu više kandidata na osnovu programa kojeg podnesu kandidati. Opæinsko vijeæe æe omoguæiti predstavljanje kandidata i njihovih programa graðanima opæine. Bli¾e odredbe o izboru opæinog naèelnika se propisuju statutom opæine.

Èlan 82.

Nespojive su funkcije opæinskog naèelnika i opæinskog vijeænika.

Èlan 83.

Opæinski naèelnik ovlašten je za:

- a) provoðenje opæinske politike, izvršavanje opæinskih propisa, i delegiranih ili prenesenih nadle¾nosti opæini od kantonalne i federalne vlasti
- b) osiguranje saradnje opæinskih slu¾benika sa ombudsmanima
- c) podnošenje izvještaja opæinskom vijeæu i javnosti o provoðenju opæinske politike i svojim aktivnostima

- d) brigu o organizaciji opæinske uprave i njenom radu
- e) rukovoðenje radom opæinskih slu¼bi i opæinskih slu¼benika
- f) imenovanje i smjenjivanje opæinskih slu¼benika
- g) konsultacije za izbor sudija opæinskog suda
- h) pripremanje prijedloga koje razmatra opæinsko vijeæe i
- i) vrši druge nadle¼nosti utvrðene zakonom i statutom opæine

4. Opæinski sudovi

Èlan 84.

Opæinski sudovi osnivaju se zakonom Kantona. Finansiranje opæinskih sudova vrši se iz bud¼eta Kantona.

Èlan 85.

Opæinski sud se osniva za podruèje opæine. Za dvije ili više opæina se mo¼e osnovati jedan opæinski sud.

Èlan 86.

Opæinski sudovi imaju izvornu nadle¼nost za sve graðanske i kriviène stvari, osim ako Ustavom Federacije, ovim ustavom, zakonom Federacije ili zakonom Kantona dio izvorne nadle¼nosti nije prenesen na neki drugi sud.

Èlan 87.

Sudije opæinskih sudova imenuje predsjednik Suda Kantona, nakon konsultacija sa opæinskim naèelnikom.

Èlan 88.

Opæinske sudije bit æe u slu¼bi do dobi od 70 godina, osim ako ne podnesu ostavku ili ne budu smijenjeni konsenzusom sudija Suda Kantona.

Èlan 89.

Uvjeti slu¼be opæinskih sudija bit æe odreðeni kantonalnim zakonom. Plaæe i ostale naknade sudija se utvrðuju posebnim zakonom i ne mogu biti umanjene tokom slu¼be u opæinskim sudovima.

VII. AMANDMANI NA USTAV

Èlan 90.

Amandmane na Ustav mo¼e predlagati predsjednik Kantona (u saglasnosti sa zamjenikom predsjednik Kantona), Vlada Kantona, veæina poslanika u Skupštini ili veæina bošnjaèkih i hrvatskih poslanika u Skupštini Kantona. Predlo¼eni amandman na Ustav neæe se konaèno razmatrati u Skupštini Kantona prije isteka roka od dvije sedmice nakon što je prvi put bio podnesen. Predlo¼eni amandman usvaja se dvotreæinskom veæinom poslanika u Skupštini Kantona.

Èlan 91.

Nijednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti nijedno od prava i sloboda utvrðenih u èlanu II. A. 1. do 7. Ustava Federacije niti promijeniti ovaj èlan Ustava.

VIII. USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I PRIJELAZNA RJEŠENJA

Èlan 92.

Ustav Kantona usvojit æe i proglasiti Skupština Kantona u prijelaznom periodu, koja se sastoji od 5 odbornika iz svake skupštine opæine, koji æe biti izabrani od strane i izmeðu odbornika skupštine opæine izabranih 1990. godine, èiji su mandati još uvijek va¾æei. Usvajanje Ustava zahtijeva dvotreæinsku veæinu Skupštine u prijelaznom periodu, ukljuèujuæi konsenzus izmeðu veæine poslanika bošnjaèke nacionalnosti i veæine poslanika hrvatske nacionalnosti. Ovaj ustav stupa na snagu u ponoæ onog dana kada ga usvoji Skupština u prijelaznom periodu.

Èlan 93.

Skupština Kantona u prijelaznom periodu:

- a) usvaja Ustav Kantona u skladu sa èlanom VII. 1. Ustava Federacije
- b) bira predsjednika Kantona u prijelaznom periodu i zamjenika predsjednika Kantona, i Vladu Kantona u prijelaznom periodu

Èlan 94.

Do prvog saziva Skupštine Kantona, njene funkcije, prema ovom ustavu vrši Skupština Kantona u prijelaznom periodu. Èim ovaj ustav stupi na snagu, Skupština Kantona u prijelaznom periodu bira predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona u prijelaznom periodu.

Predsjednik Kantona u prijelaznom periodu uz saglasnost zamjenika predsjednika Kantona, odmah nakon toga, predla¾e Vladu Kantona u prijelaznom periodu i imenuje sudije Suda Kantona u prijelaznom periodu. Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona i èlanovi Vlade Kantona u prijelaznom periodu vrše du¾nosti odgovarajuæih stalnih funkcionera u skladu sa ovim ustavom, dok ne budu zamijenjeni funkcionerima izabranim ili imenovanim u skladu sa ovim ustavom. Skupština Kantona u prijelaznom periodu u roku od deset dana izabrat æe sve druge organe u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Odbornici u svakoj skupštini opæine izabrani 1990. godine èiji su mandati još uvijek va¾æei, u najkraæem roku, izabrat æe opæinska tijela u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Èlan 95.

U roku od dvije sedmice nakon prvog saziva, Skupština Kantona æe izabrati predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona. U roku od dvije sedmice nakon izbora, predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika, imenovat æe Vladu Kantona, a Skupština Kantona æe razmotriti imenovanje Vlade po hitnom postupku. Nijedna osoba osuðena za ratne zloèine ili protiv koje je pokrenut sudski postupak zbog poèinjenih zloèina, ne mo¾e biti izabrana ni na jednu javnu funkciju u Kantonu.

Èlan 96.

Objavljeni rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine koristit æe se u proraèunima koji zahtijevaju podatke o stanovništvu.

PREDSJEDAVAJUÆI SKUPŠTINE

Broj: 01/1-002-299/96 SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

28. marta 1996.

Travnik Midhat Karad¾iæ, s. r.

Na osnovu èlana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona, na prijedlog

Vlade, na 4. sjednici od 03. 06.

1997. godine, donosi

AMANDMAN I.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA2

U Ustavu Srednjobosanskog kantona mijenja se èlan 73. stav 1. Ustava, tako da glasi:

"Opæinsko vijeæe ima od 15 do 30 vijeænika."

Ovaj amandman stupa na snagu odmah, a objavit æe se u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-2006/97 PRED SJEDAVAJUÆI SKUPŠTINE

3. juna 1997.

Travnik Enver Šabiæ, s. r.

2 Objavljen u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 5/97

Na osnovu èlana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona, na prijedlog Vlade, na V. sjednici od 31. 07.

1997. godine, donosi

AMANDMAN II.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA3

I. U Ustavu Srednjobosanskog kantona mijenja se èlan 25. Ustava, tako

da glasi:

"Skupština Kantona sastoji se od 50 zastupnika."

II. Ovaj amandman stupa na snagu danom raspisivanja izbora za Skupštinu Kantona, a objavit æe se u "Slu¼benim novinama

Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-2271/97 PRED SJEDAVAJUÆI SKUPŠTINE

31. jula 1997.

Travnik Enver Šabiæ, s. r.

3 Objavljen u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 6/97

Na osnovu èlana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona, na prijedlog Vlade, na sjednici od 31. 07. 1997.

godine, donosi

AMANDMAN III.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA4

U Ustavu Srednjobosanskog kantona, iza poglavlja VI. Opæinske vlasti, dodaje se novo poglavlje koje glasi:

"VI. A - GRADSKE VLASTI

1. Za podruèje dvije ili više opæina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama graðana, formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave, u skladu sa federalnim zakonom.

Odgovornosti grada obuhvaæaju:

- a) finansije i poreznu politiku, u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonima
- b) zajednièku infrastrukturu
- c) urbanistièko planiranje
- d) javni promet
- e) druge nadležnosti koje gradu povjeri Kanton, odnosno koje prenesu opæine

2. Grad ima statut koji mora biti u skladu sa federalnim Ustavom, kantonalnim Ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

3. Grad ima gradsko vijeæe èiji sastav èini jednak broj vijeæenika iz svake opæine, a broj vijeæenika, postupak izbora i trajanje mandata utvrðuje se statutom. Gradsko vijeæe ne mo¼e imati manje od 15, niti više od 30 vijeæenika.

4. Gradsko vijeæe:

- a) priprema i dvotreæinskom veæinom usvaja statut grada
- b) bira gradonaèelnika
- c) donosi bud¼et grada

4 Objavljen u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 6/97

d) donosi propise u izvršenju prenesenih ovlaštenja i vrši druga ovlaštenja utvrðena statutom

5. Odgovornost gradonaèelnika je:

- a) imenovanje i smjenjivanje gradskih funkcionera
- b) provođenje gradske politike i izvršenje gradskih propisa
- c) osiguranje saradnje gradskih funkcionera sa ombudsmanima
- d) podnošenje izvještaja gradskom vijeæu i javnosti o provođenju

gradske politike

6. Grad ostvaruje prihode oporezivanjem, zadu¼ivanjem i na drugi naèin, u skladu sa zakonom." Ovaj amandman stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u

"Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-2272/97 PREDSJEDAVAJUÆI SKUPŠTINE

31. jula 1997.

Travnik Enver Šabić, s. r.

Na osnovu člana 41. a) i 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97), na prijedlog Vlade, Skupština Srednjobosanskog kantona, na sjednici 15. 01. 1998. godine, donosi

AMANDMANE IV. – VIII.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

AMANDMAN IV.

U članu 18. dodaje se nova alineja n) koja glasi:

"zaključivanje međunarodnih sporazuma uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije BiH i Parlamentarne skupštine BiH, osim sporazuma one vrste za koje po zakonu Parlamentarne skupštine BiH njezina saglasnost nije potrebna."

AMANDMAN V.

Član 42. mijenja se i glasi:

"Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona su izvršni kantonalne vlasti."

AMANDMAN VI.

U članu 47. stavu 1. briše se alineja e), a alineja f) postaje alineja e), alineja g) postaje alineja f), alineja h) postaje alineja g). Iza alineja g)

dodaje se novi stav koji glasi:

"Sporazume s državama i međunarodnim organizacijama potpisuje i ratifikuje u ime Kantona predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika predsjednika Kantona. Sporazumi stupaju na snagu u Kantonu samo ako ih odobri Skupština Kantona uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije i Parlamentarne skupštine BiH, osim ako Skupština Kantona, Parlament Federacije, odnosno Parlamentarna skupština BiH nisu svojim zakonom predvidjeli da za takve vrste međunarodnih sporazuma nije potrebna takva saglasnost."

AMANDMAN VII.

U članu 47. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

5 Objavljeni u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 2/98

"Predsjednik Kantona uz saglasnost zamjenika predsjednika, a na prijedlog Vlade Kantona može otkazati međunarodne sporazume ukoliko im to dopusti Parlamentarna skupština BiH, a dužni su tako postupiti kada to zahtijeva Skupština Kantona uz saglasnost Parlamenta Federacije ili po zahtjevu Parlamentarne skupštine BiH."

AMANDMAN VIII.

U članu 95. mijenja se stav 3. koji glasi:

"Nijedna osoba koja izdržava kaznu koju je izrekao Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju i nijedna osoba koju je optužio Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju, a koja se ne pojavi pred Sudom po njegovu pozivu, ne može se kandidovati ili vršiti nimenovanu, izbornu ili neku drugu javnu funkciju na području Kantona."

Ovi amandmani stupaju na snagu odmah, a objavit æe se u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-18/98 PREDsjedavajuæi SKUPŠTINE

15. januara 1998.

Travnik Josip Boro, s. r.

Na osnovu èlana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Slu¼bene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97), Skupština Srednjobosanskog kantona, na sjednici od 29. 7. 1998. godine, donosi

AMANDMAN IX.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA6

I. U èlanu 6. Ustava Srednjobosanskog kantona dodaje se stav 2. koji glasi:

"Travnik, kao sjedište Srednjobosanskog kantona, organizirat æe se kao gradska zajednica na osnovu istih principa kao i sjedište Hercegovaèkoneretvanskog

kantona."

II. Ovaj amandman stupa na snagu danom donošenja, a objavit æe se u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-99/98 PREDsjedavajuæi SKUPŠTINE

29. jula 1998.

Travnik Josip Boro, s. r.

6 Objavljen u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 8/98

Na osnovu èlana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Slu¼bene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 i 8/98), i èlana 171. Poslovnika o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona ("Slu¼bene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97), na prijedlog predsjednika Kantona i zamjenika predsjednika Kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona je, na XIII sjednici od 8. 8. 2000. godine, donijela

AMANDMAN X.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA7

I. Èlan 25. Ustava Srednjobosanskog kantona mijenja se i glasi:

"Skupština Kantona sastoji se od 29 zastupnika."

II. Ovaj amandman stupa na snagu danom donošenja, a primjenjivat æe se od dana raspisivanja izbora za Skupštinu Srednjobosanskog kantona.

III. Ovaj amandman objavit u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01-01-219/2000 PREDsjedavajuæi SKUPŠTINE

8. augusta 2000.

Travnik Zoran Mariæ, s. r.

7 Objavljen u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 10/2000

Na osnovu èlana 41. stava 1. taèke a) i èlana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Slu¼bene novine Srednjobosanskog kantona", broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 – ispravka, 8/98 i 10/2000), na prijedlog Vlade Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona je, na IV sjednici od 26. juna 2003. godine, donijela

AMANDMANE OD XI. DO LXIII.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA8

Amandman XI.

U uvodu Ustava Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Ustav) rijeèi: "hrvatskog i bošnjaèkog naroda, kao i ostalih graðana BiH" na hrvatskom jeziku, i rijeèi: "bošnjaèkog i hrvatskog naroda, kao i ostalih graðana Bosne i Hercegovine" na bosanskom jeziku, zamjenjuju se rijeèima: "bošnjaèkog, hrvatskog i srpskog naroda, kao konstitutivnih naroda, skupa s ostalima i graðani Srednjobosanskog kantona".

Amandman XII.

Èlan 1. mijenja se i glasi:

"Hrvati, Srbi i Bošnjaci, kao konstitutivni narodi, skupa s ostalima i graðani Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton) ostvaruju svoja ustavna prava u Kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) i Bosni i Hercegovini u skladu s ovim ustavom, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) i Ustavom Bosne i Hercegovine."

Amandman XIII.

Èlan 4. mijenja se i glasi:

"Sastav svih organa u Kantonu i jedinicama lokalne samouprave mora odra¼avati nacionalni sastav stanovništva Kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave po popisu stanovništva iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede (u daljnjem tekstu: po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede), u skladu sa Zakonom o dr¼avnoj slu¼bi Bosne i Hercegovine."

8 Objavljeni u "Slu¼benim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 8/03

Amandman XIV.

Stav 2. èlana 6., dopunjen Amandmanom IX. na Ustav Srednjobosanskog kantona, briše se.

Amandman XV.

Stav 3. èlana 7. mijenja se i glasi:

"Za prihvaæanje simbola potrebna je prosta veæina ukupnog broja glasova u Skupštini Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština Kantona), ukljuèujuæi veæinu glasova unutar svakog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda."

Amandman XVI.

Stavovi 1. i 2. èlana 8. mijenjaju se i glase:

"Službeni jezici u Kantonu su: srpski jezik, bosanski jezik i hrvatski jezik.

Službena pisma su latinica i ćirilica."

Amandman XVII.

U stavu 1. člana 9. dodaje se tačka c) koja glasi:

"c) osigurava da konstitutivni narodi i grupa ostalih budu

proporcionalno zastupljeni u kantonalnim organima uprave po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede".

Amandman XVIII.

U tački d) člana 19. iza riječi "infrastrukturu" dodaju se riječi: "u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine" i u tački f) iza riječi "državljanstvu" dodaju se riječi: "i putnim ispravama državljanina Bosne i Hercegovine s područja Federacije te o boravku i kretanju stranaca", a tačka

g) briše se.

Amandman XIX.

U stavu 2. člana 21. iza riječi: "dvostranom većinom glasova" dodaju se riječi: "u Skupštini Kantona" i stavlja se tačka, a ostatak rečenice briše se.

Amandman XX.

U stavu 1. člana 23. riječ "ae" zamjenjuje se riječju "može".

Amandman XXI.

Član 25., mijenjan amandmanima II. i X. na Ustav, mijenja se i glasi: "Skupština Kantona sastoji se od 30 zastupnika."

Amandman XXII.

Član 26. mijenja se i glasi:

"Nacionalni sastav zastupnika u Skupštini Kantona odražava nacionalni sastav stanovništva, a na osnovu općih i slobodnih izbora i izbornih rezultata."

Amandman XXIII.

Član 27. mijenja se i glasi:

"Zastupnici u Skupštini Kantona imaju četverogodišnji mandat."

Amandman XXIV.

Stav 2. člana 30. mijenja se i glasi:

"Nespojive su funkcije zastupnika u Skupštini Kantona s funkcijom premijera Kantona, člana Vlade Kantona i nosilaca pravosudnih funkcija."

Amandman XXV.

Član 32. mijenja se i glasi:

"Klub zastupnika konstitutivnog naroda osniva se u Skupštini Kantona uz uvjet da u Skupštini Kantona postoji najmanje jedan zastupnik tog konstitutivnog naroda. Svaki klub zastupnika konstitutivnih naroda predlaže jednog

kandidata iz reda svojih članova za izbor na funkciju predsjedavajućeg Skupštine Kantona ili zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona, koje potvrđuje Skupština Kantona. Skupština Kantona potvrđuje kandidate iz prethodnoga stava većinom glasova, u skladu s Poslovníkom o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona. Ako jedan konstitutivni narod nije zastupljen u Skupštini Kantona, jedno od mjesta za funkciju zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona ostaje slobodno. Kandidati iz stava 3. ovoga člana koje potvrdi Skupština Kantona odlučuju između sebe ko će od njih biti predsjedavajući Skupštine Kantona."

Amandman XXVI.

Iza člana 32. dodaje se član 32a. koji glasi:

"Član 32a.

Predsjedavajući Skupštine Kantona nadležan je:

- a) za predstavljanje i zastupanje zakonodavne vlasti – Skupštine Kantona
- b) za imenovanje kandidata na dužnost premijera Kantona, uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona
- c) za pripremanje i sazivanje sjednica Skupštine Kantona te predsjedavanje sjednicama Skupštine Kantona
- d) za praćenje ostvarenja programa rada Skupštine Kantona i izvještavanje Skupštine Kantona o tome
- e) za primjenjivanje Poslovnika o radu Skupštine Kantona
- f) za ostvarivanje prava i dužnosti zastupnika u Skupštini Kantona u vezi s obavljanjem njihove funkcije iz nadležnosti Skupštine Kantona
- g) za ostvarivanje saradnje Skupštine Kantona s nadležnim organima i organizacijama u pitanjima iz nadležnosti Skupštine Kantona
- h) za upućivanje pripremljenih tekstova zakona, drugih propisa te izvještaja, analiza i drugih akata na raspravu nadležnim radnim tijelima Skupštine Kantona
- i) za potpisivanje akata koje donese Skupština Kantona
- j) za donošenje ukaza o proglašenju zakona
- k) za obavljanje drugih poslova određenih ovim ustavom, zakonom i Poslovníkom o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona

U ovim poslovima predsjedavajućem Skupštine Kantona pomažu zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona. U slučaju spriječenosti predsjedavajućeg Skupštine Kantona, zamjenjuje ga jedan od zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona."

Amandman XXVII.

Član 36. mijenja se i glasi:

"Zastupnici u Skupštini Kantona ne podliježu krivičnoj niti građanskoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih funkcija u Skupštini Kantona."

Amandman XXVIII.

Iza člana 37. dodaje se novi podnaslov:

"2a. Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa".

Amandman XXIX.

Èlan 38. mijenja se i glasi:

"Listu vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda u Skupštini

Kantona èine:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti
- identitet jednog konstitutivnog naroda
- ustavni amandmani
- organizacija organa javne vlasti
- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka
- obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture i tradicije te kulturno naslijeđe
- teritorijalna organizacija
- sistem javnog informisanja
- i druga pitanja ako tako smatra dvotrešinska vešina jednog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona

Ako predsjedavajušti Skupštine Kantona i zamjenik predsjedavajušeg Skupštine Kantona, odnosno zamjenici predsjedavajušeg Skupštine Kantona tvrde da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa utvrđenu u stavu 1. ovoga èlana, za prihvašenje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je prosta vešina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona.

Predsjedavajušti Skupštine Kantona i zamjenici predsjedavajušeg Skupštine Kantona dušni su odlušiti u roku od sedam dana od dana prijema spada li zakon, drugi propis ili akt u listu iz stava 1. ovoga èlana. Ako predsjedavajušti Skupštine Kantona ili jedan od zamjenika predsjedavajušeg Skupštine Kantona tvrdi da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa, dvotrešinska vešina glasova odgovarajušeg kluba jednog od konstitutivnih naroda Skupštine Kantona moše proglasiti da je riješ o pitanju s liste vitalnih nacionalnih interesa."

Amandman XXX.

Èlan 39. mijenja se i glasi:

"U slušaju da dvotrešinska vešina glasova jednog od klubova konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona odluši da se neki zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes, za prihvašenje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je prosta vešina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona. Ako se ne moše postiaši vešina iz prethodnoga stava, pitanje se proslješuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji donosi konašnu odluku o tome odnosi li se zakon, drugi propis ili akt na vitalni nacionalni interes konstitutivnog naroda.

Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluši da se radi o vitalnom nacionalnom interesu konstitutivnog naroda, zakon, drugi propis ili akt smatra se neprihvašenim i vraša predlašešu koji treba pokrenuti novu proceduru. U slušaju iz prethodnoga stava, predlašeš ne moše podnijeti isti tekst zakona, drugog propisa ili akta. Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluši da se ne radi o vitalnom nacionalnom interesu, zakon, drugi propis ili akt smatra se prihvašenim ili se prihvaša prostom vešinom glasova."

Amandman XXXI.

Èlan 40. briše se.

Amandman XXXII.

U èlanu 41. iza rijeèi: "Skupština Kantona" stavlja se dvotaèka. U istome èlanu taèke b), d) i e) brišu se, a taèka j) mijenja se i glasi:

"j) mo¾e voditi istrage i u tu svrhu mo¾e zahtijevati pribavljanje dokaza u vidu isprava i iskaza svjedoka". Taèke od f) do l) istoga èlana postaju taèke od c) do i).

Amandman XXXIII.

U Ustavu iza naslova: "B. IZVRŠNA VLAST KANTONA"

podnaslov "1. Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona", èlan 42., s Amandmanom V. na Ustav Srednjobosanskog kantona, èlanovi: 43., 44., 45., 46., èlan 47., s amandmanima VI. i VII. na Ustav, i èlan 48. brišu se.

Amandman XXXIV.

U Ustavu, iza naslova: "B. IZVRŠNA VLAST KANTONA" u podnaslovu "2. Vlada Kantona" broj "2." zamjenjuje se brojem "1.", a u podnaslovu "3. Imunitet" broj "3." zamjenjuje se brojem "2.".

Amandman XXXV.

Èlan 49. mijenja se i glasi:

"Vladu Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona) èine premijer Kantona i ministri. Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit æe proporcionalno zastupljeni u Vladi Kantona. Takva zastupljenost odra¾avat æe popis iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman XXXVI.

Èlan 50. mijenja se i glasi:

"Kandidata za funkciju premijera Kantona imenuje predsjedavajuæi Skupštine Kantona uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajuæeg

Skupštine Kantona. Kandidat za funkciju premijera Kantona predla¾e ministre. Ministri nemaju zamjenike."

Amandman XXXVII.

Èlan 51. mijenja se i glasi:

"Vladu Kantona potvrðuje Skupština Kantona dvotreæinskom veæinom glasova. Vlada Kantona preuzima du¾nost nakon što njeno imenovanje potvrdi Skupština Kantona. Ako Skupština Kantona ne potvrdi Vladu Kantona, predsjedavajuæi Skupštine Kantona, uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajuæeg Skupštine Kantona, ponovno æe postupiti u skladu s èlanom 50. Ustava Kantona."

Amandman XXXVIII.

Èlan 52. mijenja se i glasi:

"Premijer Kantona odgovoran je Skupštini Kantona. Ministri su odgovorni premijeru Kantona i Skupštini Kantona. Premijer Kantona predla¾e smjenjivanje ministara. Odluku o prijedlogu premijera Kantona, iz prethodnoga stava, donosi Skupština Kantona dvotreæinskom veæinom glasova. Ministri snose krajnju odgovornost za rad ministarstva na èijem su èelu. Vlada Kantona podnosi ostavku ako joj Skupština Kantona izglasa nepovjerenje dvotreæinskom veæinom."

Amandman XXXIX.

Iza èlana 52. dodaje se èlan 52a. koji glasi:

"Èlan 52a.

Organizacija, sastav, broj èlanova Vlade Kantona te njihove nadle¾nosti i ovlaštenja ureðuju se zakonom Kantona, u skladu s ovim ustavom."

Amandman XL.

U taèki e) stava 1. èlana 53. brišu se rijeèi: "nad istragom i kriviènim gonjenjem u vezi s kršenjem kantonalnih zakona, kao i", te dodaje taèka g) koja glasi:

"g) razmatranje izvještaja ombudsmana i omoguæavanje uvjeta za njihov rad" a dosadašnja taèka g) postaje taèka h). U istom èlanu dodaje se stav 2. koji glasi:

"Sve odluke Vlade Kantona donose se prostom veæinom glasova prisutnih koji glasaju."

Amandman XLI.

U èlanu 54. dodaje se novi stav 1. koji glasi:

"Premijer Kantona nadle¾an je:

a) za predstavljanje i zastupanje izvršne vlasti – Vlade Kantona

b) za predlaganje imenovanja i smjenjivanja ministara

c) za podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine u skladu s èlanom IV.C.10. (2) (b) i (d) Ustava Federacije

d) za potpisivanje sporazuma s dr¾avama i meðunarodnim organizacijama koji stupaju na snagu u Kantonu samo ako ih odobri Skupština Kantona, uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim ako su Skupština Kantona, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svojim zakonom predvidjeli da za tu vrstu meðunarodnih sporazuma nije potrebna takva saglasnost

e) za otkazivanje meðunarodnih sporazuma ako mu to dopusti Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a du¾an je tako postupiti kada to zahtijeva Skupština Kantona uz saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ili na zahtjev Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine"

U taèki a) stava 1. rijeè "kantonalnih" briše se. Dosadašnji stav 1. postaje stav 2.

Amandman XLII.

Èlan 55. briše se.

Amandman XLIII.

U stavu 1. èlana 56. rijeèi: "ili zamjenik predsjednika Vlade" brišu se. Stav 2. istoga èlana briše se.

Amandman XLIV.

U èlanu 58. rijeèi: "Sud Kantona" zamjenjuju se rijeèima: "Kantonalni sud" i u daljnjem tekstu Ustava, u odgovarajuæem pade¾u.

Amandman XLV.

Èlan 59. mijenja se i glasi:

"Kantonalni sud ima ¾albenu nadle¾nost u odnosu na opæinske sudove u Kantonu i prvostepenu nadle¾nost u stvarima koje ne spadaju u nadle¾nost opæinskih sudova, te druge nadle¾nosti utvrðene zakonom."

Amandman XLVI.

Èlan 61. briše se.

Amandman XLVII.

Èlan 66. mijenja se i glasi:

"Sudije Kantonalnog suda, ukljuèujuæi i predsjednika Kantonalnog suda, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje Visoko sudsko i tu¾ilaèko vijeæe Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Visoko sudsko i tu¾ilaèko vijeæe) u skladu sa zakonom."

Amandman XLVIII.

Èlan 67. mijenja se i glasi:

"Sudije Kantonalnog suda, osim rezervnih sudija, imenuju se do¼ivotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ako ih s razlogom ne smijeni Visoko sudsko i tu¼ilaèko vijeæe u skladu sa zakonom Federacije. Sudijama Kantonalnog suda sudijska funkcija mo¼e izuzetno prestat i kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije kantonalnih sudova, za vrijeme prijelaznog perioda, kako se utvrðuje zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tu¼ilaèko vijeæe.

Navršenje starosne dobi propisane za obavezni odlazak u penziju sudija Kantonalnog suda utvrðuje se zakonom Federacije. Uvjeti za obavljanje funkcije, ukljuèujuæi i imunitet, za sudije Kantonalnog suda utvrðuju se zakonom Federacije. Plaæa i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme obavljanja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman XLIX.

Èlan 68. mijenja se i glasi:

"Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit æe proporcionalno zastupljeni u Kantonalnom sudu po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman L.

U stavu 2. èlana 71. dodaje se taèka c) koja glasi:

"c) osiguravaju da konstitutivni narodi i grupa ostalih budu proporcionalno zastupljeni u opæinskim organima vlasti po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman LI.

Stav 1. èlana 73. briše se, a u stavu 2. iza rijeèi "vijeænika" dodaju se rijeèi: "u opæinskom vijeæu" te iza rijeèi "opæine" briše se taèka i dodaju rijeèi: "u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine."

Amandman LII.

U èlanu 74. rijeè "dvije" zamjenjuje se rijeèju "èetiri".

Amandman LIII.

Taèka g) u stavu 1. èlana 83. briše se, a taèke h) i i) postaju taèke g) i h).

Amandman LIV.

U èlanu 86. rijeèi: "dio izvorne nadle¼nosti nije prenesen" zamjenjuju se rijeèima: "neke izvorne nadle¼nosti nisu prenesene".

Amandman LV.

Èlan 87. mijenja se i glasi:

"Sudije opæinskih sudova, ukljuèujuæi i predsjednike sudova, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje Visoko sudsko i tu¼ilaèko vijeæe u skladu sa zakonom Federacije."

Amandman LVI.

Èlan 88. mijenja se i glasi:

"Sudije opæinskih sudova, osim rezervnih sudija, imenuju se do¼ivotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ako ih ne smijeni Visoko sudsko i tu¼ilaèko vijeæa u skladu sa zakonom. Sudijama opæinskih sudova izuzetno mo¼e prestat i sudijska funkcija kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije opæinskih sudova, u prijelaznom periodu, kako se utvrdi zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tu¼ilaèko vijeæe.

Navršene starosne dobi propisane za obavezni odlazak u penziju sudija općinskih sudova utvrđuje se zakonom. Uvjeti za obavljanje sudijske funkcije, uključujući i imunitet, za sudije općinskih sudova utvrđuju se zakonom Federacije. Plaće i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme obavljanja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman LVII.

Član 89. mijenja se i glasi:

"U općinskim sudovima konstitutivni narodi i grupa ostalih bitno proporcionalno zastupljeni po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman LVIII.

U Amandmanu III. na Ustav Srednjobosanskog kantona iza poglavlja VI. A - GRADSKE VLASTI dodaju se riječi: "Član 89a."

Amandman LIX. Iza člana 89a. dodaje se poglavlje: "VI. B - RASPODJELA KLJUČNIH FUNKCIJA U STRUKTURI KANTONALNE VLASTI" i član

89b. koji glasi:

"Član 89b.

Premijer Kantona i predsjedavajući Skupštine Kantona ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda. Predsjednik Kantonalnog suda i glavni kantonalni tužilac ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda."

Amandman LX.

Stav 1. člana 90. mijenja se i glasi:

"Amandmane na Ustav Kantona mogu predlagati Vlada Kantona, većina zastupnika u Skupštini Kantona i većina zastupnika unutar klubova zastupnika konstitutivnih naroda."

Amandman LXI.

U članu 96. briše se tačka i dodaju riječi: "dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman LXII.

Iza člana 96. dodaje se član 97. koji glasi:

"Član 97.

Ustav Srednjobosanskog kantona uskladit će se s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine do 19. januara 2003. godine. Kantonalni zakoni, drugi propisi, akti i sudska pravila uskladit će se s ovim amandmanima u roku od godine dana od usvajanja ustavnih amandmana."

Amandman LXIII.

U uvodnom dijelu i cijelom tekstu Ustava na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku redoslijed nabiranja konstitutivnih naroda počinje abecednim redoslijedom, a za svako sljedeće nabiranje u tekstu Ustava koristi se izmjeničan redoslijed. Ovi amandmani stupaju na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona". Broj: 01-01-240/03 PREDSEDAVAJUĆI SKUPŠTINE 26. juna 2003.

Travnik Velimir Valjan, s. r.

Na osnovu člana 41. stava 1. tačke a) i člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98, 8/98, 10/2000 i 8/03), na prijedlog Vlade Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona je, na XI sjednici održanoj 16. februara 2004. godine, donijela
AMANDMAN LXIV.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA 9

U uvodnom dijelu i u cijelom tekstu Ustava Srednjobosanskog kantona na hrvatskom jeziku riječ "Županije" u određenom mjestu zamjenjuje se riječju "Kantona" u odgovarajućem mjestu. Ovaj amandman stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona". Broj: 01-01-86/04 PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE 24. februara 2004.

Travnik Velimir Valjan, s. r.

9 Objavljen u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 2/04

Na osnovu člana 41. stava 1. tačke a) i člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98, 8/98, 10/2000, 8/03 i 2/04), na prijedlog Vlade Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona, na XVI sjednici održanoj 9. septembra 2004. godine, donosi

AMANDMANE OD LXV. DO LXIX.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA 10

Amandman LXV.

Član 75. Ustava Srednjobosanskog kantona mijenja se i glasi:

"Općinske vijećnike biraju birači, demokratskim putem, na neposrednim i tajnim izborima, na cijelom području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, u skladu sa zakonom, može biti biran za općinskoga vijećnika."

Amandman LXVI.

U članu 76. u stavu 1. tačka b) briše se, a tačke c), d) i e) postaju tačke b), c) i d).

Amandman LXVII.

U članu 80. iza stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

"Mandat općinskoga načelnika traje četiri godine."

Amandman LXVIII.

Član 81. mijenja se i glasi:

"Općinskoga načelnika biraju birači, demokratskim putem, na neposrednim i tajnim izborima, na cijelom području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, u skladu sa zakonom, može biti biran za općinskoga načelnika."

Amandman LXIX.

Èlan 82. mijenja se i glasi:

10 Objavljeni u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 14/04

"Općinski načelnik i predsjedavajući općinskoga vijeća u općinama ili općinskim vijećima višenacionalnoga sastava mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, osim u općinama u kojima jedan konstitutivni narod čini više od 80% stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini."

Ovi amandmani stupaju na snagu narednoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona". Broj: 01-01-482/04 PREDSEDavajući SKUPštine 17. septembra 2004.

Travnik Velimir Valjan, s. r.

Na osnovu člana 152. Poslovnika o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97), a u skladu sa Zaključcima Ustavne komisije, potvrđenim na XI. sjednici Skupštine Srednjobosanskog kantona od 28. 5. 1998. godine, donosim

ODLUKU o ispravkama kantonskih grana

1. U tekstu Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97) ispravljaju se sljedeće kantonske

grane:

- u članu 41., u prvoj rečenici, briše se riječi: "dvoćetvorkom većinom"

- u članu 90. stavu 2. briše se riječi: "dvije sedmice", a dodaju se riječi "petnaest dana"

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona". Broj: 01/3-012-69/98 SEKRETAR SKUPštine 2. juna 1998.

Travnik Dževad Drino, s. r.

11 Objavljena u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 7/98

Polazeći od Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, izraženih samoopredjeljenja bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda, kao konstitutivnih naroda, skupa s ostalima i građana Srednjobosanskog kantona, principa organizovanja i ustavnog uređenja Federacije Bosne i Hercegovine i njezinih federalnih jedinica, suverenosti i teritorijalne cjelovitosti BiH, kao i uvjerenja da demokratske institucije, temeljene na poštivanju ljudskih prava i sloboda, najbolje osiguravaju ostvarenja demokratskih odnosa i principa, punu nacionalnu ravnopravnost i razvitak slobodnog tržišta, Skupština Srednjobosanskog kantona, na osnovu člana V. 4. i 6. Ustava Federacije BiH, na sjednici održanoj 28. marta 1996. godine, donosi

U S T A V

SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

I. USPOSTAVLJANJE KANTONA

Èlan 1.

Hrvati, Srbi i Bošnjaci, kao konstitutivni narodi, skupa s ostalima i građani Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton) ostvaruju svoja ustavna prava u Kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) i Bosni i Hercegovini u skladu s ovim ustavom, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) i Ustavom Bosne i Hercegovine.

Ālan 2.

Srednjobosanski kanton je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine. Granice Kantona utvrđene su Zakonom o federalnim jedinicama ("Službene novine F BiH", broj 9/96).

Ālan 3.

Ovaj ustav mora biti u skladu sa Ustavom Federacije i njime se osiguravaju institucije kantonalne vlasti i zaštitna prava i sloboda utvrđeni Ustavom Federacije. 12 Ustav Srednjobosanskog kantona, s ugrađenim amandmanima, zaključeno s Amandmanom LXIX., i ispravkama i dopunama

Ālan 4.

Sastav svih organa u Kantonu i jedinicama lokalne samouprave mora odražavati nacionalni sastav stanovništva Kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave po popisu stanovništva iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede (u daljnjem tekstu: po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede), u skladu sa Zakonom o državnoj službi Bosne i Hercegovine.

Ālan 5.

Službeno ime Kantona je: Srednjobosanski kanton.

Ālan 6.

Sjedište Kantona je u Travniku.

Ālan 7.

Kanton ima grb, zastavu, pečat, kao i druge simbole o kojima odlučuje Skupština Kantona. Simboli Kantona upotrebljavati se uz simbole Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa zakonom. Za prihvatanje simbola potrebna je prosta većina ukupnog broja glasova u Skupštini Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština Kantona), uključujući većinu glasova unutar svakog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda.

Ālan 8.

Službeni jezici u Kantonu su: srpski jezik, bosanski jezik i hrvatski jezik. Službena pisma su latinica i cirilica. Ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave.

II. LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE

Ālan 9.

U izvršenju poslova iz svojih nadležnosti Kanton:

- a) preuzima sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u oĀlanovima II. A. 1. do 7. i predviđenih instrumentima u Aneksu Ustava Federacije, i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom
- b) izvršava poslove iz svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u svakoj općini
- c) osigurava da konstitutivni narodi i grupa ostalih budu proporcionalno zastupljeni u kantonalnim organima uprave po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede

Ālan 10.

Kanton posebno poduzima mjere da se omogući pravo slobodnog povratka svim izbjeglim, prognanim i raseljenim osobama s područja Kantona u mjesta i domove iz kojih su izbjegli, prognani ili raseljeni, stvara uvjete za prihvatanje i smještaj izbjeglica, prognanika i raseljenih osoba s bivaljstvom na području Kantona ukoliko nisu u

mogućnosti da se vrate u svoje domove, te preuzima i druge mjere da im se omoguće uvjeti za život i rad.

Član 11.

Sve osobe imaju pravo, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, da im se vrati sva imovina oduzeta u toku etničkog progona, kao i nadoknadu za svu imovinu koja im ne može biti vraćena. Sve izjave i obaveze date pod prisilom, a posebno one koje se tiču odricanja prava na zemlju i drugu imovinu, smatraju se ništavnim.

Član 12.

Kanton, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, preuzima mjere na ostvarivanju prava i zaštite invalida i boraca Odbrambenooslobodilačkog rata i članova porodica poginulih boraca.

Član 13.

Sudovi i organi uprave i druga tijela kantonalne vlasti primjenjuju i poštuju prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Član 14.

Svi organi Kantona će, u okviru saradnje koju ostvaruju organi Federacije, ostvarivati saradnju s međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava osnovanim za Bosnu i Hercegovinu, kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

III. SARADNJA SA OMBUDSMANIMA

Član 15.

Ljudska prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije i ovim ustavom će biti štiti ombudsmani. Organi Kantona i općina će stvarati uvjete za rad ombudsmana i

njihovih zamjenika.

Član 16.

Organi Kantona i općina će ombudsmanima, na njihov zahtjev, omogućiti ispitivanje djelatnosti bilo koje institucije Kantona ili općine, kao i bilo koje druge institucije ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanja njegovih posljedica, omogućiti istraživanja svih službenih dokumenata uključujući tajna, kao i sudske i upravne spise i omogućiti saradnju od svake osobe uključujući bilo kog službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Kanton će ombudsmanima u izvršavanju njihovih funkcija omogućiti prisustvovanje sudskim i upravnim postupcima, kao i sastancima drugih organa, te pristup i kontrolu svih mjesta gdje su osobe lišene slobode zatvorene ili gdje rade. Organi Kantona i općina su obavezni razmotriti izvještaje ombudsmana i odgovoriti u roku koji oni odrede.

IV. NADLEŽNOST KANTONALNE VLASTI

Član 17.

Kanton ima sve nadležnosti koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu, Ustavom Federacije, utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona.

Član 18.

Kanton je nadležan, ako ovim ustavom nije drugačije određeno, za:

a) uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme s kantonalnim oznakama

- b) utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguravanju obrazovanja
- c) utvrđivanje i provođenje kulturne politike
- d) utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata
- e) utvrđivanje politike koja se tiče regulisanja i osiguranja javnih službi
- f) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje
- g) donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti
- h) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranja njihove dostupnosti
- i) utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnje
- j) provođenje socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite
- k) stvaranje i primjenu politike kantonalnog turizma i razvoj turističkih resursa
- l) finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima
- m) donošenje propisa o lokalnoj samoupravi
- n) zaključivanje međunarodnih sporazuma uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije BiH i Parlamentarne skupštine BiH, osim sporazuma one vrste za koje po zakonu Parlamentarne skupštine BiH njezina saglasnost nije potrebna

Član 19.

U skladu sa Ustavom Federacije, Federacija i Kanton nadležni su za:

- a) jamčenje i provođenje ljudskih prava
- b) zdravstvo
- c) politiku zaštite životne sredine
- d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu, u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine
- e) socijalnu politiku
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine s područja Federacije te o boravku i kretanju stranaca
- g) turizam
- h) korištenje prirodnih bogatstava

Član 20.

U skladu s potrebama, nadležnosti iz člana 19. ovog ustava mogu biti ostvarivane zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona koordinirano od federalne vlasti.

U pogledu ovih nadležnosti federalne vlasti i Kanton dogovaraju se na trajnoj osnovi. Kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije i odlukama Skupštine Federacije, federalna vlast postupa uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, specifičnost Kantona i potrebu za fleksibilnošću u provođenju, te prema potrebi utvrđuje politiku i donosi zakone koji se tiču svake od nadležnosti iz člana 19. ovog ustava.

Član 21.

Kanton može, u skladu sa zakonom Kantona, delegirati na federalnu vlast svoje određene nadležnosti. Zakon iz prethodnog stava donosi se dvotrećinskom većinom glasova u Skupštini Kantona.

Član 22.

Prilikom donošenja propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu, Kanton je dužan na odgovarajući način konsultovati općinske vlasti. Kantonalne vlasti će osigurati izvore finansiranja općinama za prenesene im nadležnosti. Kantonalna vlast vrši upravni nadzor nad radom općinske vlasti u vršenju nadležnosti prenesenih na općine.

Član 23.

Na zahtjev općine, Kanton može na općinu delegirati svoje nadležnosti vezane za:

- obrazovanje
- kulturu
- turizam
- lokalno poslovanje
- dobrotvorne aktivnosti i
- radioteleviziju

Kanton je dužan to učiniti prema općinama čije većinsko stanovništvo, po nacionalnoj strukturi, nije stanovništvo koje čini nacionalnu većinu Kantona kao cjeline.

V. STRUKTURA KANTONALNE VLASTI

A. ZAKONODAVNA VLAST KANTONA SKUPŠTINA KANTONA

1. Opće odredbe

Član 24.

Zakonodavno tijelo Kantona je Skupština, koja se sastoji od jednog doma.

Član 25.

Skupština Kantona sastoji se od 30 zastupnika.

Član 26.

Nacionalni sastav zastupnika u Skupštini Kantona odražava nacionalni sastav stanovništva, a na osnovu općih i slobodnih izbora i izbornih rezultata.

Član 27.

Zastupnici u Skupštini Kantona imaju četverogodišnji mandat.

Član 28.

Zastupnike u Skupštini Kantona biraju birači na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem na cijeloj teritoriji Kantona, u skladu s Ustavom i zakonom. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju od registrovanih stranki.

Član 29.

Prije svakih izbora, svaka registrovana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Zastupnici u Skupštini Kantona bit æe birani s vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova. Zamjene za zastupnike vræe se od osoba koje slijede na ostatku liste.

Èlan 30.

Svaki biraè mo¼e biti biran za zastupnika u Skupštini Kantona. Nespojive su funkcije zastupnika u Skupštini Kantona s funkcijom premijera Kantona, èlana Vlade Kantona i nosilaca pravosudnih funkcija.

Èlan 31.

Skupština Kantona prvi put bit æe sazvana najkasnije 10 dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Èlan 32.

Klub zastupnika konstitutivnog naroda osniva se u Skupštini Kantona uz uvjet da u Skupštini Kantona postoji najmanje jedan zastupnik tog konstitutivnog naroda. Svaki klub zastupnika konstitutivnih naroda predla¼e jednog kandidata iz reda svojih èlanova za izbor na funkciju predsjedavajuæeg Skupštine Kantona ili zamjenika predsjedavajuæeg Skupštine Kantona, koje potvrðuje Skupština Kantona. Skupština Kantona potvrðuje kandidate iz prethodnoga stava veæinom glasova, u skladu s Poslovníkom o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona.

Ako jedan konstitutivni narod nije zastupljen u Skupštini Kantona, jedno od mjesta za funkciju zamjenika predsjedavajuæeg Skupštine Kantona ostat æe slobodno. Kandidati iz stava 3. ovoga èlana koje potvrdi Skupština Kantona odluèuju izmeðu sebe ko æe od njih biti predsjedavajuæi Skupštine Kantona.

Èlan 32a.

Predsjedavajuæi Skupštine Kantona nadle¼an je:

- a) za predstavljanje i zastupanje zakonodavne vlasti – Skupštine Kantona
- b) za imenovanje kandidata na du¼nost premijera Kantona, uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajuæeg Skupštine Kantona
- c) za pripremanje i sazivanje sjednica Skupštine Kantona te predsjedavanje sjednicama Skupštine Kantona
- d) za praæenje ostvarenja programa rada Skupštine Kantona i izvještavanje Skupštine Kantona o tome
- e) za primjenjivanje Poslovníka o radu Skupštine Kantona
- f) za ostvarivanje prava i du¼nosti zastupnika u Skupštini Kantona u vezi s obavljanjem njihove funkcije iz nadle¼nosti Skupštine Kantona
- g) za ostvarivanje saradnje Skupštine Kantona s nadle¼nim organima i organizacijama u pitanjima iz nadle¼nosti Skupštine Kantona
- h) za upuæivanje pripremljenih tekstova zakona, drugih propisa te izvještaja, analiza i drugih akata na raspravu nadle¼nim radnim tijelima Skupštine Kantona
- i) za potpisivanje akata koje donese Skupština Kantona
- j) za donošenje ukaza o proglašenju zakona
- k) za obavljanje drugih poslova određenih ovim ustavom, zakonom i Poslovníkom o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona U ovim poslovima predsjedavajuæem Skupštine Kantona poma¼u zamjenici predsjedavajuæeg Skupštine Kantona. U sluèaju sprijeèenosti predsjedavajuæeg Skupštine Kantona,

zamjenjuje ga jedan od zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona.

Član 33.

Skupština Kantona zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviđenim njenim poslovnikom, i objavljuje izvještaje o zasjedanjima i odlukama.

Član 34.

Kantonalni propisi stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenim novinama Kantona. Kantonalni propisi mogu se objavljivati u "Službenim novinama Federacije".

Član 35.

Zastupnicima u Skupštini Kantona isplaćivat će se dnevnice i troškovi u skladu sa zakonom Kantona.

Član 36.

Zastupnici u Skupštini Kantona ne podliježu krivičnoj niti građanskoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih funkcija u Skupštini Kantona.

2. Odlučivanje u Skupštini Kantona

Član 37.

Odluke u Skupštini Kantona donose se natpolovičnom većinom ukupnog broja zastupnika, ukoliko nije drugačije utvrđeno ovim ustavom ili Poslovnikom Skupštine.

2a. Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa

Član 38.

Listu vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona čine:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti
- identitet jednog konstitutivnog naroda
- ustavni amandmani
- organizacija organa javne vlasti
- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka
- obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture i tradicije te kulturno naslijeđe
- teritorijalna organizacija
- sistem javnog informisanja
- i druga pitanja ako tako smatra dvotrećinska većina jednog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona

Ako predsjedavajući Skupštine Kantona i zamjenik predsjedavajućeg Skupštine Kantona, odnosno zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona tvrde da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa utvrđenu u stavu 1. ovoga člana, za prihvatanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je prosta većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona.

Predsjedavajući Skupštine Kantona i zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona dužni su odlučiti u roku od sedam dana od dana prijema spada li zakon, drugi propis ili akt u listu iz stava 1. ovoga člana. Ako predsjedavajući Skupštine Kantona ili jedan od zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona tvrdi da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa, dvotrećinska većina glasova odgovarajućeg kluba jednog od konstitutivnih naroda Skupštine Kantona može proglasiti da je riječ o pitanju s liste vitalnih nacionalnih interesa.

Član 39.

U slučaju da dvotrećinska većina glasova jednog od klubova konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona odluči da se neki zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes, za prihvatanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je prosta većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona. Ako se ne može postići većina iz prethodnoga stava, pitanje se proslijeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji donosi konačnu odluku o tome odnosi li se zakon, drugi propis ili akt na vitalni nacionalni interes konstitutivnog naroda.

Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se radi o vitalnom nacionalnom interesu konstitutivnog naroda, zakon, drugi propis ili akt smatra se neprihvaćenim i vraća predlažući koji treba pokrenuti novu proceduru. U slučaju iz prethodnoga stava, predlaže se ne može podnijeti isti tekst zakona, drugog propisa ili akta. Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se ne radi o vitalnom nacionalnom interesu, zakon, drugi propis ili akt smatra se prihvaćenim ili se prihvata prostom većinom glasova.

3. Nadležnost Skupštine Kantona

Član 41.

Skupština Kantona:

- a) priprema i usvaja ustav Kantona, ustavni zakon i amandmane
 - b) potvrđuje imenovanje Vlade Kantona
 - c) donosi zakon i ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti
 - d) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje
 - e) odobrava zaključivanje međunarodnih sporazuma s državama i međunarodnim organizacijama, uz saglasnost Skupštine Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije
 - f) razmatra izvještaje ombudsmana
 - g) može voditi istrage i u tu svrhu može zahtijevati pribavljanje dokaza u vidu isprava i iskaza svjedoka
 - h) donosi poslovnik Skupštine
 - i) vrši druge nadležnosti koje su joj povjerene
- B. IZVRŠNA VLAST KANTONA**

1. Vlada Kantona

Član 49.

Vladu Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona) čine premijer Kantona i ministri. Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno

zastupljeni u Vladi Kantona. Takva zastupljenost održavat će popis iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne

provede.

Èlan 50.

Kandidata za funkciju premijera Kantona imenuje predsjedavajuæi Skupštine Kantona uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajuæeg Skupštine Kantona. Kandidat za funkciju premijera Kantona predla¾e ministre. Ministri nemaju zamjenike.

Èlan 51.

Vladu Kantona potvrðuje Skupština Kantona dvotreæinskom veæinom glasova. Vlada Kantona preuzima du¾nost nakon što njeno imenovanje potvrdi Skupština Kantona. Ako Skupština Kantona ne potvrdi Vladu Kantona, predsjedavajuæi Skupštine Kantona, uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajuæeg Skupštine Kantona, ponovno æe postupiti u skladu s èlanom 50. Ustava Kantona.

Èlan 52.

Premijer Kantona odgovoran je Skupštini Kantona. Ministri su odgovorni premijeru Kantona i Skupštini Kantona. Premijer Kantona predla¾e smjenjivanje ministara. Odluku o prijedlogu premijera Kantona, iz prethodnoga stava, donosi Skupština Kantona dvotreæinskom veæinom glasova. Ministri snose krajnju odgovornost za rad ministarstva na èijem su èelu. Vlada Kantona podnosi ostavku ako joj Skupština Kantona izglasa nepovjerenje dvotreæinskom veæinom.

Èlan 52a.

Organizacija, sastav, broj èlanova Vlade Kantona te njihove nadle¾nosti i ovlaštenja ureðuju se zakonom Kantona, u skladu s ovim ustavom.

Èlan 53.

Vlada Kantona nadle¾na je za:

- a) provoðenje kantonalne politike i predlaganje i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa
- b) izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadle¾nosti povjerene Kantonu od federalne vlasti
- c) pripremu prijedloga bud¾eta
- d) osiguranje saradnje Vlade Kantona i ombudsmana
- e) nadzor nad kantonalnom policijom
- f) osiguranje da nacionalna struktura policije odra¾ava nacionalnu strukturu stanovništva Kantona, s tim da nacionalna struktura policije svake opæine mora odra¾avati nacionalnu strukturu stanovništva te opæine
- g) razmatranje izvještaja ombudsmana i omoguæavanje uvjeta za njihov rad
- h) vršenje drugih nadle¾nosti utvrðenih ovim ustavom Sve odluke Vlade Kantona donose se prostom veæinom glasova prisutnih koji glasaju.

Èlan 54.

Premijer Kantona nadle¾an je:

- a) za predstavljanje i zastupanje izvršne vlasti – Vlade Kantona
- b) za predlaganje imenovanja i smjenjivanja ministara

c) za podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine u skladu s članom IV. C. 10. (2) (b) i (d) Ustava Federacije

d) za potpisivanje sporazuma s državama i međunarodnim organizacijama koji stupaju na snagu u Kantonu samo ako ih odobri Skupština Kantona, uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim ako su Skupština Kantona, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svojim zakonom predvidjeli da za tu vrstu međunarodnih sporazuma nije potrebna takva saglasnost

e) za otkazivanje međunarodnih sporazuma ako mu to dopusti Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a dužan je tako postupiti kada to zahtijeva Skupština Kantona uz saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ili na zahtjev Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

Premijer Kantona odgovoran je za:

a) provođenje politike i izvršavanje propisa, uključujući osiguranje izvršavanja odluka kantonalnih sudova

b) predlaganje i davanje preporuka iz oblasti kantonalnog zakonodavstva

c) pripremanje budžetskih prijedloga Skupštini Kantona

d) za druga pitanja utvrđena ovim ustavom i zakonom Kantona

Član 56.

Svaki ministar odgovoran je za:

a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona iz okvira nadležnosti svog ministarstva ili izvršavanje zadataka koje mu odredi premijer Kantona

b) predlaganje i davanje preporuka u vezi sa propisima iz okvira nadležnosti svog ministarstva ili prema zadatku koji mu odredi premijer Kantona

c) rukovođenje, koordiniranje i nadziranje aktivnosti svog ministarstva

d) davanje uputstava, instrukcija, naredbi i donošenje propisa u cilju omogućavanja izvršavanja zakona iz nadležnosti njegovog ministarstva i onih koje mu povjeri premijer Kantona, u skladu sa ovim ustavom i zakonima Kantona

e) pripremanje, objavljivanje i analiziranje budžetskih prijedloga iz nadležnosti svog ministarstva ili vršenje drugih zadataka na zahtjev premijera Kantona

f) odgovaranje na pitanja zastupnika u Skupštini Kantona iz nadležnosti svog ministarstva i izvršavanje svakog drugog zadatka koji mu povjeri premijer Kantona

g) pomaganje premijeru Kantona u vođenju politike i izvršavanju zakona Kantona

2. Imunitet

Član 57.

Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona, predsjednik i zamjenik predsjednika Vlade i ministri ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

C. SUDSKA VLAST KANTONA

Član 58.

Sudsku funkciju u Kantonu vrše Kantonalni sud i općinski sudovi.

Član 59.

Kantonalni sud ima ¾albenu nadle¾nost u odnosu na opæinske sudove u Kantonu i prvostepenu nadle¾nost u stvarima koje ne spadaju u nadle¾nost opæinskih sudova, te druge nadle¾nosti utvrðene zakonom.

Èlan 60.

Odluke Kantonalnog suda donesene po ¾albama na odluke opæinskih sudova su konaène i obavezujuæe, osim ako se radi o pitanjima koja se tiu Ustava Federacije, zakona i drugih propisa Federacije. Presude kao i rješenja Kantonalnog suda koja se odnose na ¾albe podnesene u skladu sa stavom 1. ovog èlana posebno su obavezujuæe za strane u postupku kao i za sud na èije je odluke ¾alba izjavljena.

Èlan 62.

Sudska vlast u Kantonu je samostalna i nezavisna, i vrši se na osnovu ustava i zakona Federacije i Kantona.

Èlan 63.

Sudovi u Kantonu osiguravaju jednak polo¾aj svim stranama u sudskim postupcima.

Èlan 64.

Sudski postupci javni su, ukoliko za odreðene izuzetne situacije zakonom nije drugaèije odreðeno.

Èlan 65.

Skupština Kantona mo¾e, u skladu sa zakonom Federacije, propisati dopunska pravila o organizaciji i upravljanju Kantonalnim sudom i opæinskim sudovima.

U skladu s pravilima iz prethodnoga stava svaki sud utvrðuje svoju unutrašnju organizaciju i u vezi s tim æe donijeti dopunska pravila. Broj sudija se utvrðuje zakonom Kantona, prema potrebama.

Èlan 66.

Sudije Kantonalnog suda, ukljuèujuæi i predsjednika Kantonalnog suda, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje Visoko sudsko i tu¾ilaèko vijeæe Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Visoko sudsko i tu¾ilaèko vijeæe) u skladu sa zakonom.

Èlan 67.

Sudije Kantonalnog suda, osim rezervnih sudija, imenuju se do¾ivotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ako ih s razlogom ne smijeni Visoko sudsko i tu¾ilaèko vijeæe u skladu sa zakonom Federacije. Sudijama Kantonalnog suda sudijska funkcija mo¾e izuzetno prestati i kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije kantonalnih sudova, za vrijeme prijelaznog perioda, kako se utvrðuje zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tu¾ilaèko vijeæe. Navršene starosne dobi propisane za obavezni odlazak u penziju sudija Kantonalnog suda utvrðuje se zakonom Federacije. Uvjeti za obavljanje funkcije, ukljuèujuæi i imunitet, za sudije Kantonalnog suda utvrðuju se zakonom Federacije. Plaæa i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme obavljanja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Èlan 68.

Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit æe proporcionalno zastupljeni u Kantonalnom sudu po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

VI. OPÆINSKE VLASTI

1. Opæe odredbe

Èlan 69.

U opæini se ostvaruje lokalna samouprava. Lokalna samouprava ostvaruje se vršenjem poslova iz nadle¾nosti utvrđenih ovim ustavom i zakonom Kantona.

Poslovi lokalne samouprave su:

- a) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta u okviru zoniranja utvrđenog zakonom Kantona
- b) donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti
- c) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti
- d) provođenje socijalne politike i uspostava slu¾bi socijalne zaštite, a naroèito slu¾bi o brizi o starim, iznemoglim i siromašnim građanima
- e) izgradnja i odr¾avanje lokalne infrastrukture
- f) upravljanje opæinskim dobrima i dobrima koja slu¾e za zadovoljavanje javnih potreba (parkovi, igrališta i sl.)
- g) higijena i lokalno javno zdravlje
- h) pogrebna slu¾ba

Èlan 70.

Opæina ima statut.

Statut opæine i drugi propisi opæine moraju biti u skladu sa Ustavom Federacije, ovim ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

Èlan 71.

Opæine su nadle¾ne za vršenje poslova lokalne samouprave u skladu sa Ustavom i zakonom.

U vršenju svoje nadle¾nosti opæine:

- a) poduzimaju sve potrebne mjere u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda utvrđenih u Ustavu i u instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije
- b) vode raèuna o nacionalnoj strukturi stanovništva opæine
- c) osiguravaju da konstitutivni narodi i grupa ostalih budu proporcionalno zastupljeni u opæinskim organima vlasti po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede

2. Opæinsko vijeæe

Èlan 72.

Svaka opæina ima opæinsko vijeæe.

Èlan 73.

Broj vijeænika u opæinskom vijeæu utvrdit æe se statutom opæine u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Èlan 74.

Mandat èlanova opæinskog vijeæa je èetiri godine.

Član 75.

Općinske vijećnice biraju birači, demokratskim putem, na neposrednim i tajnim izborima, na cijelom području općine, na način utvrđen zakonom. Svaki birač, u skladu sa zakonom, može biti biran za općinskoga vijećnika.

Član 76.

Općinsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut općine
- b) usvaja općinski budžet i donosi propise o oporezivanju, i na druge načine osigurava potrebno finansiranje koje nije osigurala kantonalna ili federalna vlast
- c) donosi poslovnik o svom radu
- d) donosi druge propise u izvršavanju općinskih nadležnosti

Član 77.

Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u izuzetnim slučajevima predviđenim njegovim poslovnikom, i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

Član 78.

Općinski propisi stupaju na snagu kao zakon; to je u njima propisano, ali ne prije nego zakon; to budu objavljeni u službenim novinama općine.

Član 79.

Statutom općine se utvrđuje postupak i izbor predsjedavajućeg općinskog vijeća.

3. Općinski načelnik

Član 80.

Svaka općina ima općinskog načelnika. Mandat općinskoga načelnika traje četiri godine.

Član 81.

Općinskoga načelnika biraju birači, demokratskim putem, na neposrednim i tajnim izborima, na cijelom području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, u skladu sa zakonom, može biti biran za općinskoga načelnika.

Član 82.

Općinski načelnik i predsjedavajući općinskoga vijeća u općinama ili općinskim vijećima višenacionalnoga sastava mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, osim u općinama u kojima jedan konstitutivni narod čini više od 80% stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

Član 83.

Općinski načelnik ovlašten je za:

- a) provođenje opæinske politike, izvršavanje opæinskih propisa, i delegiranih ili prenesenih nadležnosti opæini od kantonalne i federalne vlasti
- b) osiguranje saradnje opæinskih službenika sa ombudsmanima
- c) podnošenje izvještaja opæinskom vijeću i javnosti o provođenju opæinske politike i svojim aktivnostima
- d) brigu o organizaciji opæinske uprave i njenom radu
- e) rukovođenje radom opæinskih službi i opæinskih službenika
- f) imenovanje i smjenjivanje opæinskih službenika
- g) pripremanje prijedloga koje razmatra opæinsko vijeće i
- h) vrši druge nadležnosti utvrđene zakonom i statutom opæine

4. Opæinski sudovi

Član 84.

Opæinski sudovi osnivaju se zakonom Kantona. Finansiranje opæinskih sudova vrši se iz budžeta Kantona.

Član 85.

Opæinski sud se osniva za područje opæine. Za dvije ili više opæina se može osnovati jedan opæinski sud.

Član 86.

Opæinski sudovi imaju izvornu nadležnost za sve građanske i krivične stvari, osim ako Ustavom Federacije, ovim ustavom, zakonom Federacije ili zakonom Kantona neke izvorne nadležnosti nisu prenesene na neki drugi sud.

Član 87.

Sudije opæinskih sudova, uključujući i predsjednike sudova, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom Federacije.

Član 88.

Sudije opæinskih sudova, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzioniraju ili ako ih ne smijeni Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom. Sudijama opæinskih sudova izuzetno može prestati sudijska funkcija kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije opæinskih sudova, u prijelaznom periodu, kako se utvrdi zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tužilačko vijeće.

Navršene starosne dobi propisane za obavezni odlazak u penziju sudija opæinskih sudova utvrđuje se zakonom. Uvjeti za obavljanje sudijske funkcije, uključujući i imunitet, za sudije opæinskih sudova utvrđuju se zakonom Federacije. Plaće i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme obavljanja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Član 89.

U opæinskim sudovima konstitutivni narodi i grupa ostalih bit će proporcionalno zastupljeni po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

VI. A - GRADSKE VLASTI

Član 89a.

1. Za područje dvije ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana, formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave, u skladu sa federalnim zakonom. Odgovornosti grada obuhvaćaju:

- a) finansije i poreznu politiku, u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonima
- b) zajedničku infrastrukturu
- c) urbanističko planiranje
- d) javni promet
- e) druge nadležnosti koje gradu povjeri Kanton, odnosno koje prenesu općine

2. Grad ima statut koji mora biti u skladu sa federalnim Ustavom, kantonalnim Ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

3. Grad ima gradsko vijeće čiji sastav čini jednak broj vijećnika iz svake općine, a broj vijećnika, postupak izbora i trajanje mandata utvrđuje se statutom.

Gradsko vijeće ne može imati manje od 15 ni više od 30 vijećnika.

4. Gradsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja statut grada
- b) bira gradonačelnika
- c) donosi budžet grada
- d) donosi propise u izvršenju prenesenih ovlaštenja i vrši druga ovlaštenja utvrđena statutom

5. Odgovornost gradonačelnika je:

- a) imenovanje i smjenjivanje gradskih funkcionera
- b) provođenje gradske politike i izvršenje gradskih propisa
- c) osiguranje saradnje gradskih funkcionera sa ombudsmanima
- d) podnošenje izvještaja gradskom vijeću i javnosti o provođenju gradske politike

6. Grad ostvaruje prihode oporezivanjem, zaduživanjem i na drugi način, u skladu sa zakonom.

VI. B - RASPODJELA KLJUČNIH FUNKCIJA U STRUKTURI

KANTONALNE VLASTI

Član 89b.

Premijer Kantona i predsjedavajući Skupštine Kantona ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda. Predsjednik Kantonalnog suda i glavni kantonalni tužilac ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.

VII. AMANDMANI NA USTAV

Član 90.

Amandmane na Ustav Kantona mogu predlagati Vlada Kantona, veæina zastupnika u Skupštini Kantona i veæina zastupnika unutar klubova zastupnika konstitutivnih naroda.

Predlo¼eni amandman na Ustav neæe se konaèno razmatrati u Skupštini Kantona prije isteka roka od petnaest dana nakon što je prvi put bio podnesen.

Predlo¼eni amandman usvaja se dvotreæinskom veæinom zastupnika u Skupštini Kantona.

Èlan 91.

Nijednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti nijedno od prava i sloboda utvrðenih u èlanu II. A. od 1. do 7. Ustava Federacije niti promijeniti ovaj èlan Ustava.

VIII. USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I

PRIJELAZNA RJEŠENJA

Èlan 92.

Ustav Kantona usvojit æe i proglasiti Skupština Kantona u prijelaznom periodu, koja se sastoji od 5 odbornika iz svake skupštine opæine, koji æe biti izabrani od strane i izmeðu odbornika skupštine opæine izabranih 1990. godine, èiji su mandati još uvijek va¼eæi. Usvajanje Ustava zahtijeva dvotreæinsku veæinu Skupštine u prijelaznom periodu, ukljuèujuæi konsenzus izmeðu veæine zastupnika bošnjaèke nacionalnosti i veæine zastupnika hrvatske nacionalnosti. Ovaj ustav stupa na snagu u ponoæ onog dana kada ga usvoji Skupština u prijelaznom periodu.

Èlan 93.

Skupština Kantona u prijelaznom periodu:

a) usvaja Ustav Kantona u skladu sa èlanom VII. 1. Ustava Federacije

b) bira predsjednika Kantona u prijelaznom periodu i zamjenika predsjednika Kantona, i Vladu Kantona u prijelaznom periodu.

Èlan 94.

Do prvog saziva Skupštine Kantona, njene funkcije, prema ovom ustavu vrši Skupština Kantona u prijelaznom periodu. Èim ovaj ustav stupi na snagu, Skupština Kantona u prijelaznom periodu bira predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona u prijelaznom periodu. Predsjednik Kantona u prijelaznom periodu, uz saglasnost zamjenika predsjednika Kantona, odmah nakon toga, predla¼e Vladu Kantona u prijelaznom periodu i imenuje sudije Kantonalnog suda u prijelaznom periodu.

Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona i èlanovi Vlade Kantona u prijelaznom periodu vrše du¼nosti odgovarajuæih stalnih funkcionera u skladu sa ovim ustavom, dok ne budu zamijenjeni funkcionerima izabranim ili imenovanim u skladu sa ovim ustavom. Skupština Kantona u prijelaznom periodu u roku od deset dana izabrat æe sve druge organe u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Odbornici u svakoj skupštini opæine izabrani 1990. godine èiji su mandati još uvijek va¼eæi, u najkraæem roku, izabrat æe opæinska tijela u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Èlan 95.

U roku od dvije sedmice nakon prvog saziva, Skupština Kantona æe izabрати predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona. U roku od dvije sedmice nakon izbora, predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika, imenovat æe Vladu

Kantona, a Skupština Kantona æ razmotriti imenovanje Vlade po hitnom postupku.

Nijedna osoba koja izdr¼ava kaznu koju je izrekao Međunarodni sud za bivšuu Jugoslaviju i nijedna osoba koju je optu¼io Međunarodni sud za bivšuu Jugoslaviju, a koja se ne pojavi pred Sudom po njegovu pozivu, ne mo¼e se kandidovati ili vršiti naimenovanu, izbornu ili neku drugu javnu funkciju na području Kantona.

Èlan 96.

Objavljeni rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine koristit æ se u proraèunima koji zahtijevaju podatke o stanovništvu dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

Èlan 97.

Ustav Srednjobosanskog kantona uskladit æ se s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine do 19. januara 2003. godine. Kantonalni zakoni, drugi propisi, akti i sudska pravila uskladit æ se s ovim amandmanima u roku od godine dana od usvajanja ustavnih amandmana.